

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/183958,72-rocznica-smierci-kpt-Gracjana-Klaudiusza-Froga-ps-Szczerbiec-Warszawa-11-maja.html>
26.04.2024, 10:28

72. rocznica śmierci kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” - Warszawa, 11 maja 2023

W Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie uczczono pamięć kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga - dowódcy 3. Wileńskiej Brygady Armii Krajowej, a obecnie patrona 4. Warmińsko-Mazurskiej Brygady Obrony Terytorialnej. W uroczystości wziął udział dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

NIE JESTEŚMY ŻADNĄ BANDA
 TAK JAK NAZYWAŁ NAS
 WROBNI SWOIMY NAZZI OJCZYŹNY
 MY JESTEŚMY ŻADNĄ I WIDOKA POLSKĄ
 MY WALCZYMY O WOLNĄ POLSKĄ
 ZA WOLNĄ NIEZALEŻNĄ SPOŁOŻNOŚĆ
 I PROWODZIMY DEMOKRACJĄ POLSKĄ
 (DŁUGOŚC)

PAMIĘCI
 S. P.

PPLK ANTONIEGO OLECHOWICZA „POBROCKIEGO”
 MIEJ FACHOWY SZERZEGIARZ I UŁAZKI
 PPOR. LUCJANA J. MINIKIEWICZA „WIKTORA”
 KPT. HENRYKA BOROŃSKIEGO „TRZMIELA”

NIEZŁOMNYCH ŻOŁNIERZY
 EKSTERYTORALNEGO WILEŃSKIEGO OKRĘGU AK
 I OSOBNĄ MOBILIZACYJNEGO WILEŃSKIEGO OKRĘGU AK
 ZAMORDOWANYCH PRZEZ KOMUNISTÓW
 W MOKOTOWSKIM WIEZIENIU 11 MAJA 1951 R.

WARSZAWA 2019 R. WILEŃSKO - NOWOGRODZKI
 OKRĘG SZYBÓW

„Będziemy robić akcje za akcją.
 Niech się dowiedzą,
 do czego są zdolni polscy partyzanci”
 „Szczerbic” do swoich żołnierzy w 1943 roku

KPT. GRACJAN KLAUDIUSZ FRÓG
 PS. SZCZERBIEC

Dowódca 3. Wileńskiej Brygady Armii Krajowej
 Zamordowany w mokotowskim więzieniu 11 maja 1951 roku
 Patron
 4 Warmińsko - Mazurskiej Brygady Obrony Terytorialnej

ŻOŁNIERZ I PRACOWNIK S. W. 1907
 WARSZAWA 2018 R.

BYŁEM LI TYLKO ŻOŁNIERZEM,
 KTÓRY WALCZYŁ POBÓRLEM Z KORBANA,
 I TO JEST EWANGELIA ZA ŻYDOWIE,
 (J. WILHELMOWICZ) GEN. „WILKA”
 30 LUTY - 1949 R.

PAMIĘCI
 S. P.

GEN. ALEKSANDRA KRZYŻANOWSKIEGO „WILKA”
 NIEZŁOMNEGO KOMENDANTA
 WILEŃSKIEGO OKRĘGU AK
 OBRONCY POLSKICH KRESÓW WSCHODNICH
 ZAMECZONEGO PRZEZ KOMUNISTÓW
 W MOKOTOWSKIM WIEZIENIU 29 IX 1951 R.

WILEŃSKO - NOWOGRODZKI
 OKRĘG SZYBÓW
 INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
 WARSZAWA 2020 R.

„STARALEM SIĘ
 ŻYĆ W GODZINIE ŚMIERCI MOGIŁ S...

RTM. WITOL
 ŻOŁNIERZ SAMODROBNO
 UCZESTNIK WOJNY POLSKO
 OFICER WOJSKA
 DOBRÓŁNY WIEZIENI
 OFICER ARMI
 UCZESTNIK POWSTANIA
 ŻOŁNIERZ W WIELKI
 ZAMORDOWANY PRZEZ KOMUN
 W MOKOTOWSKIM WIEZ

WIECZNA PAMIĘĆ
 SPÓJNIEMU PAT
 -ŻOŁNIERZE S MAZOWECKIEJ BRZY
 -STARALEM SIĘ ŻYĆ W
 STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE
 29 MAJ 19

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Prof. Krzysztof Szwagrzyk, wiceprezes IPN, podczas uroczystości upamiętniających kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczербiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości upamiętniające kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga ps. „Szczerbiec” – Warszawa, 11 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Podczas uroczystości pod tablicą upamiętniającą „Szczerbca” znajdującą się na terenie Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL złożono kwiaty. Po raz pierwszy została pokazana także cela, w której więziony był „Szczerbiec”.

Jak podkreślił dr hab. Krzysztof Szwagrzyk Gracjan Fróg należał do najwybitniejszych oficerów Wojska Polskiego. Był – przypomniał wiceprezes IPN – jednym z najlepszych oficerów okręgu wileńskiego Armii Krajowej, podczas II wojny światowej okrytym chwałą zwycięskich walk z Niemcami, Litwinami i Sowietami.

– Gdyby żył w wolnej Polsce za swoją postawę, za swoją walkę – niezłomną, zwycięską – Pan kapitan chodziłby po wojnie dumnie, w pięknym mundurze Wojska Polskiego, w mundurze pułkownika, generała. Na piersiach przypięte Krzyże Virtuti Militari, mundur przepasany byłby wielką wstęgą Orderu Orła Białego. W Polsce zniewolonej przez komunistów, w Polsce podbitej przez Związek Sowiecki zamiast cennego kruszcu, przeznaczonego na odznaczenia władza ludowa dała mu tylko pojedynczą kulę, którą kat – wzorem katyńskim – umieścił w jego głowie

– przypomniał dr hab. Szwagrzyk.

W uroczystości wzięła udział rodzina bohatera, Łukasz Kudlicki, dyrektor gabinetu ministra obrony narodowej, ppłk. Łukasz Buczkowski, zastępca dowódcy 4 Warmińsko-Mazurskiej Brygady Obrony Terytorialnej oraz dr hab. Filip Musiał, dyrektor Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL.

Organizatorem wydarzenia była 4. Warmińsko-Mazurska Brygada Obrony Terytorialnej, nosząca imię kpt. „Fróga”.

* * *

Gracjan Klaudiusz Fróg przed wybuchem II wojny światowej służył w Wojsku Polskim. Po klęsce armii polskiej w 1939 r. włączył się w prace wileńskiej konspiracji niepodległościowej. We wrześniu 1943 r. objął dowodzenie oddziałem partyzanckim, który z biegiem czasu został rozwinięty do stanu partyzanckiej brygady (3. Wileńska Brygada AK). Oddział „Szczerbca” należał do najlepszych oddziałów partyzanckich Okręgu AK Wilno. W lipcu 1944 r. kpt. Fróg został uwięziony przez Sowieców. W marcu 1946 r. zbiegł z obozu w Diagilewie i dotarł do Łodzi, gdzie zamieszkał z żoną i synem. Został aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa w 1948 r. Po długim i brutalnym śledztwie, został skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano 11 maja 1951 r. w więzieniu mokotowskim.

„Szczerbca” prowadzi oddział na akcję bojową, Murowana Oszmianka, maj 1946 r. Fot. AIPN

Polecamy tekst z „Biuletynu IPN” nr 5/2023:

•

[Michał Ostapiuk: Komendant „Szczerbca” Gracjan Fróg \(1911- 1951\)](#)